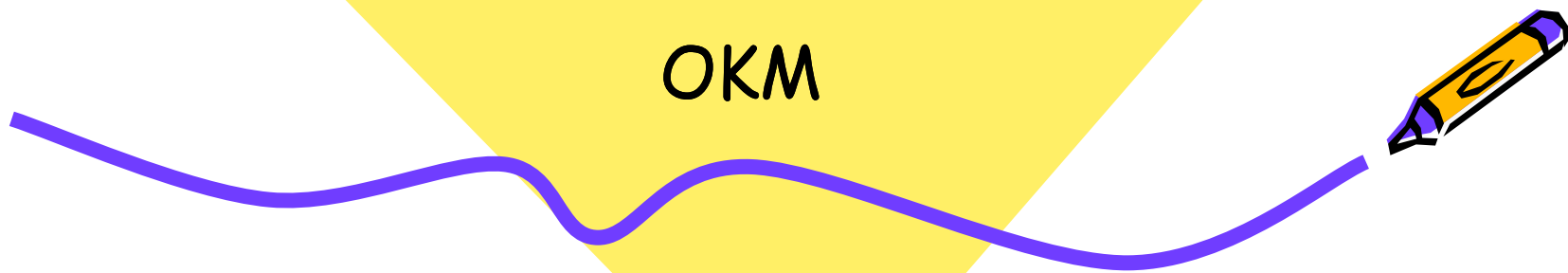

PARAZITOLOGIE

PETRA KUBÁČKOVÁ
OKM

- „Parazit- organismus, který žije po celý svůj život (nebo alespoň jeho část) na těle nebo uvnitř těla jiného organismu - hostitele, živí se na jeho úkor a různým způsobem ho poškozují.“

Otto Jírovec

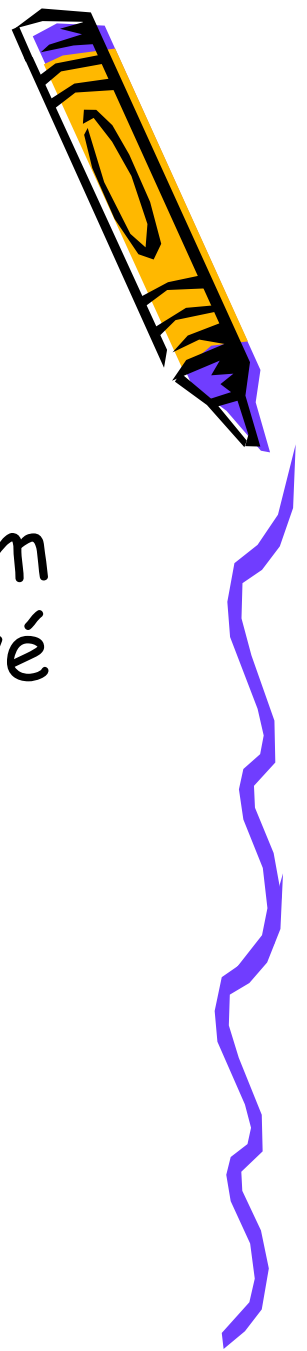

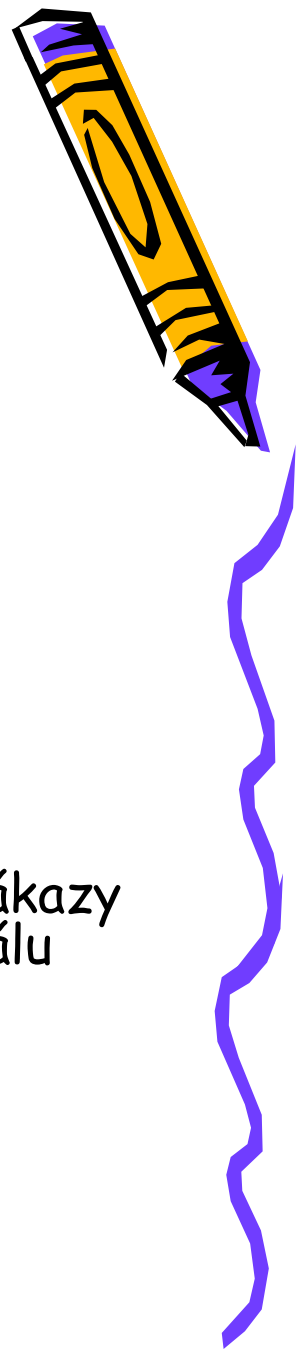

- vazba parazita na hostitele
  - obligátní
  - permanentní
  - fakultativní
- přizpůsobení parazitickému způsobu života
  - regrese orgánů (pohybu, smyslová ústrojí, trávicí ústrojí)
  - vznik nových orgánů (přichycovací-přísavky, háčky),
zmnožení bičíků, undulující membrány
    - » adaptace **morfologické**

adaptace fyziologické - přeměna
metabolismu, ochrana proti trávicím
enzymům hostitele, složité vývojové
cykly (střídání pohlavního a
nepohlavního rozmnožování)

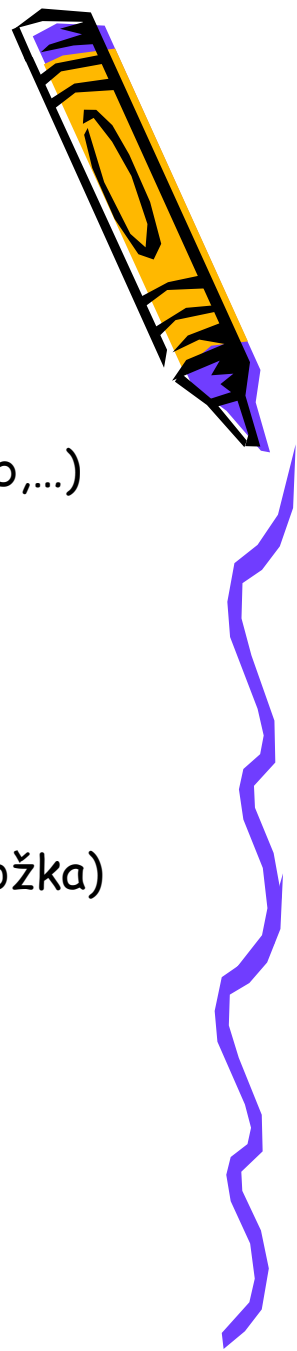
- **vliv parazita na hostitele**
- normální parazitismus (rovnováha)
- patologický parazitismus (vážné až smrtelné ohrožení hostitele)
  - účinek mechanický (škrkavky, plasmodia, schistosomy,...)
  - poruchy výživy (střevní paraziti, krevsající členovci)
  - toxické účinky
- **časová závislost infekce**
- **prepatentní období** - doba, která uplyne od okamžiku nákazy k prvnímu objevení se parazita ve vyšetřovaném materiálu
- **inkubační doba** - infekce až první klinické příznaky

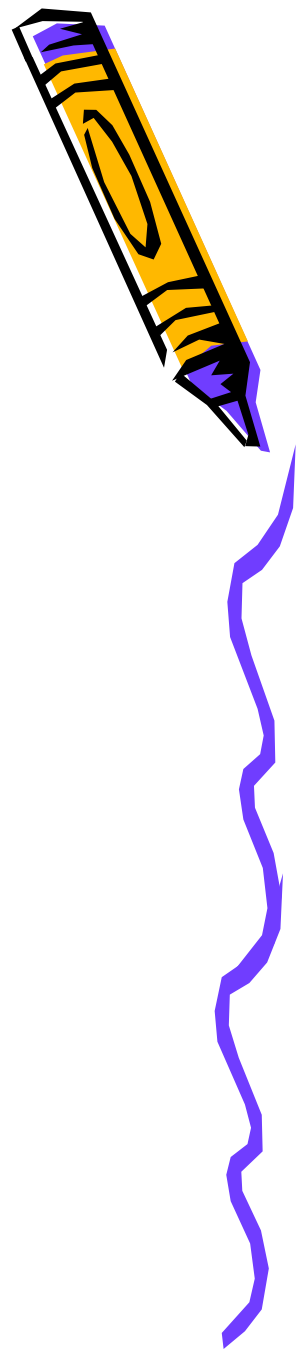
- **nákaza**
- akutní (vyléčení nebo smrt hostitele)
- - superakutní (rychlá smrt hostitele, např. tropická malárie)
- - chronické stádium (paraziti ubývají, mírnější klinické obtíže)
- latentní nákaza (paraziti přítomni, chybí klinické příznaky)

- geografické rozšíření
- kosmopolitní (trichomonas, giardie, někteří stř. helminti, svrab,...)
- tropické parazitózy (možnost importu)
- oportunní parazité (např. u oslabených jedinců HIV/AIDS,...)
- přenos
  - a) per os (cysty prvoků, vajíčka helmintů)
  - b) pomocí vektorů- krev sající hmyz
  - c) perkutánně (cerkárie,...)
  - d) pohlavním stykem (trichomonas), přímým stykem (vši, zákožka)
  - e) intrauterinní přenos (toxoplasma)
  - f) transovariální přenos (babesie v klíšťatech)
  - g) inhalační (volně žijící améby)

- diagnostika
- přímý průkaz
  - A. makroskopický
  - B. mikroskopický
  - C. průkaz antigenu
  - D. PCR
  - E. kultivace
- nepřímý průkaz
  - průkaz protilátek (toxoplasma, toxokara, echinokok, schistosoma, *E. histolytica*,...)

materiál

stolice

moč

krev (srážlivá, nesrážlivá, kapilární)

výtěr

biopsie

celý parazit

SPECIÁLNÍ ČÁST

- ROZDĚLENÍ PARAZITŮ
- **endoparaziti**
- JEDNOBUNĚČNÍ
- MNOHOBUNĚČNÍ
- střevní paraziti
- krevní paraziti (malárie, trypanosoma, babesie, leishmanie)
- tkáňoví paraziti (volně žijící améby, toxoplasma, toxokara, trichinella, filárie)
- dutinová (*Trichomonas vaginalis*, *E. gingivalis*)

JEDNOBUNĚČNÍ PARAZITI

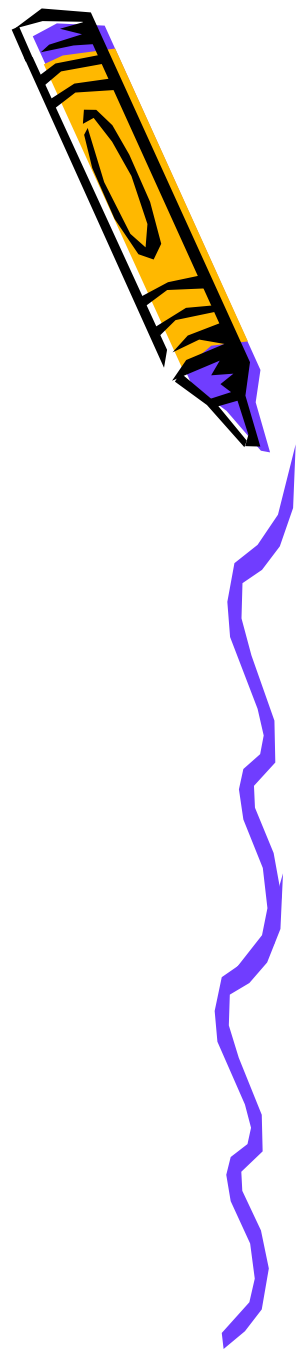
- BIČÍKOVCI

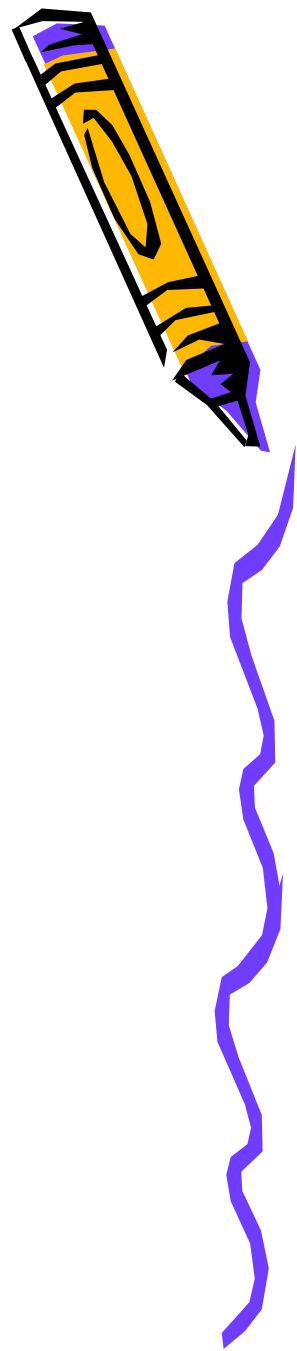
Trypanosomy

Leishmanie

Giardie

Trichomonády

- AMÉBY

Entamoeba histolytica

Naegleria fowleri

Acanthamoeba spp.

Balamuthia mandrillaris

- **SPOROZOA**

Toxoplasma gondii

Kokcidie (*Cryptosporidium sp.*,
Cyclospora cayetanensis, *Isospora belli*)

Plasmodia

Babesie

Mikrosporidia

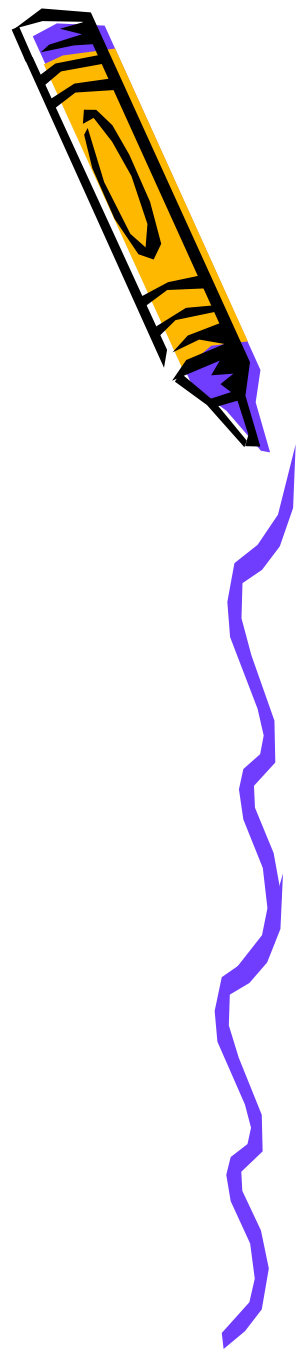
MNOHOBUNĚČNÍ PARAZITI

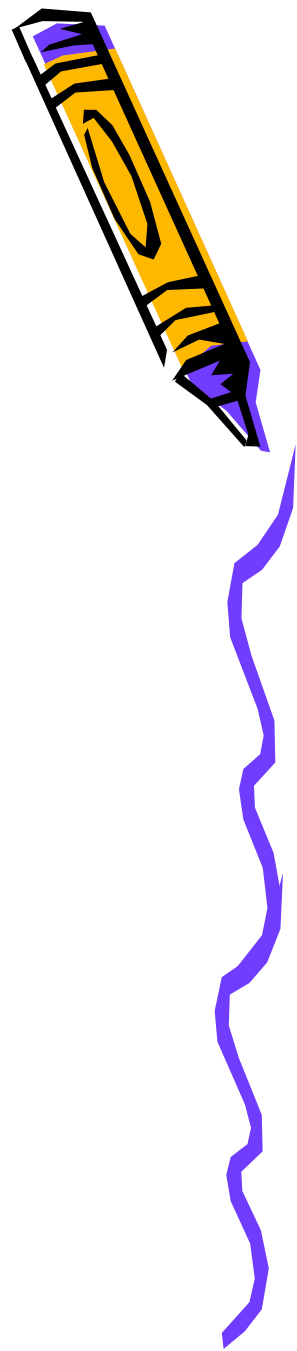
- HELMINTI

Trematoda (motolice)

Cestoda (tasemnice)

Nematoda (hlístce)

- **ektoparaziti**

- členovci

- roztoči

- hmyz

zdravotnický významní členovci- krevsající paraziti, přímí cizopasníci, pasivní i aktivní přenašeči nemocí, původci poškození, otrav a alergií, obtížní nebo hygienicky závadní znečišťovatelé prostředí

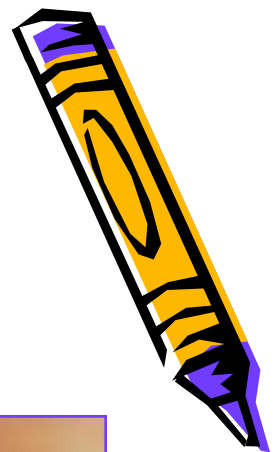
ROZTOČI

- klíště
- sametka
- zákožka
- trudník

HMYZ

- veš
- ploštice
- koutule
- komár
- muchničky
- ovádi
- tse-tse
- blecha

DĚKUJI ZA POZORNOST

